

**Distinși deputați,
Stimați reprezentanți ai mediului academic și cultural,
Excelență Domnule Ambasador Daniel Ioniță,
Stimate Domnule Președinte al Academiei Române, academician Ioan-Aurel Pop,
Onorată asistență,**

La o distanță istorică de 103 ani, Declarația Unirii Basarabiei cu România, „în puterea dreptului istoric și dreptului de neam” votată nominal deschis de Sfatul Țării la data de 27 Martie 1918, a contribuit în mod decisiv la dezvoltarea acestei regiuni. Astăzi, declarația în cauză, prin realizarea unui obiectiv de ieșire *de jure* a Basarabiei din cuprinsul fostului Imperiu Rus și unirea cu România, obține o semnificație specială atât pentru întreg poporul românesc, cât și pentru comunitatea științifică. Este o datorie a istoricilor din Republica Moldova și România de a reflecta veridic evenimentele ce au marcat cursul istoriei, de a sublinia rolul personalităților care au pus umărul la deșteptarea și emanciparea națională.

Salut inițiativa de a readuce într-o condiție normală edificiul în care a fost votat actul Unirii. Demararea promisă încă la finele anului 2017 a lucrărilor de restaurare a clădirii, care actualmente găzduiește blocul administrativ al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, ar contribui la reabilitarea centrului istoric al Chișinăului, la dezvoltarea traseelor turistice urbane prin includerea în circuit a acestei bijuterii arhitecturale. Emoțiile pe care le-am avut cu toții pășind prin acea maiestoaasă sală, la organizarea manifestării prilejuită de centenarul constituirii Sfatului Țării în data de 21 noiembrie 2017, ne impun să rememorăm acele evenimente istorice.

Revenind la programul de activitate al Sfatului Țării, constatăm că a fost nevoie de un act de curaj al populației de a-și decide propriul destin. Astăzi avem nevoie de cercetări care să pună în evidență semnificația aceluia act istoric.

În pofida impedimentelor, vreau să menționez cu satisfacție că de trei decenii comunitatea științifică din Republica Moldova și România activează în parteneriat pe mai multe dimensiuni. Aici voi menționa și acordurile de schimb inter-academic, organizarea în comun a manifestărilor cultural-științifice, vizite reciproce, lecturi academice, expoziții, apariții editoriale și recunoașterea rezultatelor obținute, pregătirea tinerilor specialiști în cadrul școlilor de doctorat și multe-multe alte activități.

Doar într-un an complicat cum a fost 2020, Academia de Științe a Moldovei a organizat două prelegeri publice susținute de dl acad. Bogdan Simionescu, vicepreședinte al Academiei Române, care a descris cercetările efectuate în Academia Română, precum și Provocările științei și tehnicii în secolul al XXI-lea; a fost inițiat acordul de colaborare cu Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șisești” din România, președintele căreia, acad. Valeriu Tabăra, a susținut o prelegere axată pe Relația dintre agricultură și gestiunea resurselor de apă. Cu prilejul sărbătorii naționale „Limba noastră cea română”, în cadrul lecturilor academice, organizate tradițional de Academia de Științe a Moldovei la 31 august, invitatul de onoare al lecturilor academice, dr. Ing. Dumitru-Dorin Prunariu, Primul cosmonaut român, a susținut o prelegere despre cosmogonie, mit și știință în opera lui Mihai Eminescu, care prezintă și un model de creație în limba română. Într-un an pandemic, de un suport esențial în activitatea medicilor din Chișinău a fost și donația de carte „Pandemia COVID-19 în România. Aspecte clinice și epidemiologice”, coordonată de

Academia Română, în special de Victor Voicu, vicepreședinte al Academiei Române, Costin Cernescu și Irinel Popescu. În același context voi menționa mai multe donații de carte din partea colegilor și instituțiilor din România.

Apreciem foarte mult gestul Academiei Române, al președintelui ei, academician Ioan-Aurel Pop, de a susține eforturile Academiei de Științe a Moldovei privind unitatea limbii române și denumirea corectă a limbii, aprobată de Prezidiul AȘM în 1994 și confirmată de Adunarea Generală a Academiei la 28 februarie 1996. Poziția Academiei de Științe a Moldovei cu referire la limba română a rămas fermă și univocă de-a lungul anilor și ea corespunde întocmai afirmației academicianului Nicolae Corlăteanu: „Limba română este numele corect și adevărat al limbii noastre și ea trebuie să ne unească, să devină un izvor de bucurii pentru contemporani și pentru cei ce vor veni după noi”.

Actualmente, aflându-ne în pragul aniversării a 60-a de la fondarea Academiei de Științe a Moldovei și împlinirii a 75 de ani de la formarea primelor institute de cercetare de tip academic, voi menționa organizarea în zilele de 7-12 iunie curent a mai multor evenimente de către două Academii în cadrul Săptămânii Științei. Așa dar, pentru ziua de 8 iunie este preconizată o conferință comună cu genericul „Cercetări științifice în contextul provocărilor secolului XXI”. Forul va fi deschis cu Lecția publică prezentată de Profesorul Stefan HELL din Germania, Laureat al Premiului Nobel pentru chimie și membru de onoare al Academiei Române, după care va urma o sesiune plenară cu contribuția oamenilor de știință din România și Republica Moldova. În aceeași zi își va desfășura lucrările și un grandios simpozion în domeniul culturii și artei, organizat în comun acord de Secțiile de resort a două academii.

Doamnelor și domnilor,

În calitatea mea de membru titular al Academiei de Științe a Moldovei și membru de Onoare al Academiei Române, menționez cu satisfacție aportul oamenilor de cultură, a comunităților științifice la crearea multiplelor punți de colaborare și edificare a unui spațiu cultural, științific și educațional comun, a podurilor veritabile ce ne apropie de spațiul comunitar, de valorile europene. În luarea de cuvânt la 21 noiembrie 2017, în sala plină de istorie a fostului palat al Sfatului Țării, am lansat chemarea de a fi demni de înaintașii neamului nostru. Să nu uităm, că astăzi, sau peste ani, ne vor întreba nepoții și strănepoții: cu ce am contribuit noi împreună și fiecare dintre noi aparte, la propășirea și integrarea acestui petic de pământ, cu oameni harnici, destoinici și ospitalieri, în lumea civilizată.

În concluzie, în numele Prezidiului Academiei de Științe a Moldovei Vă felicit cu prilejul marcării celor 103 ani de la actul Unirii, reamintind vorba devenită proverbială a vicepreședintelui Academiei Române, acad. Bogdan Simionescu: „Știința ne va oferi soluții la problemele și provocările viitorului. Cu o condiție: să fim înțelepți”. Îmi asum curajul să adaug câteva cuvinte la cele spuse de domnul vicepreședinte: „Noi, cei de pe două maluri ale Prutului, suntem sortiți colaborării. Să fim înțelepți și să colaborăm în beneficiul fiecăruia dintre noi și a tuturor comunităților din spațiul actual al României și Republicii Moldova”.

Vă doresc multă sănătate și noi succese în activitățile pe care le desfășurați.

Vă mulțumesc pentru atenție.